

ΟΟΣΑ, Γαλάζιες Πόλεις: Προσδιορισμός των
δράσεων για γαλάζιες οικονομίες ανθεκτικές στις
επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, COP27 OECD
Virtual Pavilion

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Υπουργείο Τουρισμού
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ | ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Γαλάζιες Πόλεις: Προσδιορισμός των δράσεων για γαλάζιες οικονομίες ανθεκτικές στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής/Cities going blue: Localising action for climate-proof blue economies

---

Πότε

14 Νοεμβρίου 2022

Φορέας υλοποίησης

ΟΟΣΑ

Πού

Διαδικτυακά, μέρος του COP27 OECD Virtual Pavilion

Σκοπός εκδήλωσης

Παρουσίαση αποτελεσμάτων της παγκόσμιας έρευνας και των βασικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η γαλάζια οικονομία παράκτιων πόλεων

Βασικές ενότητες

Παρουσίαση των αρχικών αποτελεσμάτων της Παγκόσμιας Έρευνας του ΟΟΣΑ αναφορικά με τον τοπικό προσδιορισμό της Γαλάζιας Οικονομίας και της προσέγγισης RISC-proof και τοποθετήσεις εκπροσώπων διεθνών και εθνικών φορέων.

Ποιοι συμμετείχαν

Εκπρόσωποι του ΟΟΣΑ, καθώς και δημοτικών αρχών, ΜΚΟ, αναπτυξιακών τραπεζών

Γενικότερο πλαίσιο

Γαλάζια οικονομία, παράκτια αστικά κέντρα

Βασικά συμπεράσματα

Η αντιμετώπιση των προκλήσεων της γαλάζιας οικονομίας

link

<https://www.oecd-events.org/cop27/session/9316d083-0555-ed11-819a-000d3a45cc82>

Εισαγωγή

Στόχος της συνεδρίας ήταν η παρουσίαση των αρχικών αποτελεσμάτων της Παγκόσμιας Έρευνας του ΟΟΣΑ αναφορικά με την ενσωμάτωση της Γαλάζιας Οικονομίας στις τοπικές κοινωνίες και οικονομίες με τίτλο «Πόλεις και Περιφέρειες για μια Γαλάζια Οικονομία δίχως διακινδύνευση» και η τοποθέτηση εκπροσώπων φορέων και κρατών σε σειρά ζητημάτων που άπτονται της γαλάζιας οικονομίας. Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι:

- Oriana Romano, επικεφαλής του Τμήματος Διακυβέρνησης Υδατικών Πόρων και Κυκλικής Οικονομίας, Κέντρο Επιχειρηματικότητας, ΜμΕ, Περιφερειών και Πόλεων του ΟΟΣΑ, συντονίστρια της εκδήλωσης.
- Soo-Jin Kim, Επικεφαλής του Τμήματος Πόλεων, αστικών πολιτικών και βιώσιμης ανάπτυξης, Κέντρο Επιχειρηματικότητας, ΜμΕ, Περιφερειών και Πόλεων του ΟΟΣΑ.
- Angel Cardenas, Αναπτυξιακή Τράπεζα της Λατινικής Αμερικής.
- Juliette Lassman, πολιτική αναλύτρια του Κέντρου Επιχειρηματικότητας, ΜμΕ, Περιφερειών και Πόλεων.
- Barbara Pons, Δημοτικό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.
- Bruno Delsall, Γενικός Διευθυντής της ΜΚΟ ΑΙVP.
- Ana Asti, εκπρόσωπος του Δήμου του Ρίο ντε Τζανέιρο.
- Stephanie Laronde, Διευθύντρια διεθνούς συνεργασίας της γαλλικής ΜΚΟ «Διεθνής Οργάνωση Νερού» (OiEau-Office International de l' Eau).
- Angel Cardenas, διευθυντής των Προγραμμάτων Υποδομών της Αναπτυξιακής Τράπεζας της Λατινικής Αμερικής (Development Bank of Latin America).

1. Παρουσίαση των αρχικών αποτελεσμάτων της έρευνας «Ενσωματώνοντας τη Γαλάζια Οικονομία στον τόπο» και της προσέγγισης RISC-proof

Η συνεδρία ξεκίνησε με την τοποθέτηση της **Soojin Kim**, επικεφαλής του Τμήματος Αστικών Πολιτικών και Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΟΣΑ, η οποία πραγματοποίησε συνοπτική εισαγωγή στην **πρώτη παγκόσμια έρευνα που διεξήγαγε ο ΟΟΣΑ αναφορικά με τη γαλάζια οικονομία με τίτλο «Ενσωματώνοντας τη Γαλάζια Οικονομία στον τόπο. Προς μία πιο ανθεκτική, συμπεριληπτική, βιώσιμη και κυκλική προσέγγιση στη γαλάζια οικονομία σε πόλεις και περιφέρειες»** (Localising the Blue Economy. Towards a Resilient, Inclusive, Sustainable and Circular approach to the blue economy in cities and regions). Η έρευνα αποτελεί μέρος του έργου «Πόλεις και Περιφέρειες για την Γαλάζια Οικονομία» (Cities and Regions for a Blue Economy) το οποίο υπάγεται στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης Υδάτινων Πόρων του ΟΟΣΑ. Η έρευνα διεξήχθη με τη συνεργασία σημαντικών διεθνών φορέων στον τομέα της Γαλάζιας Οικονομίας όπως η International Association of Cities and Ports-AIVP, το International Network of Basin Organisations-INBO, η Ocean and Climate Platform, το

Resilient Cities Network. Βασικοί στόχοι της έρευνας είναι η αποτύπωση των βασικών κινητήριων δυνάμεων, προκλήσεων, απειλών και επιπτώσεων της γαλάζιας οικονομίας¹.

Εν συνεχεία, τον λόγο έλαβε η **Juliette Lassman**, αναλύτρια πολιτικής του τμήματος Διακυβέρνησης Υδάτινων Πόρων και Κυκλικής Οικονομίας (Water Governance and Circular Economy) του ΟΟΣΑ, η οποία παρουσίασε τα **αρχικά αποτελέσματα της έρευνας** με τίτλο «Πόλεις και Περιφέρειες για μια Γαλάζια Οικονομία δίχως διακινδύνευση» (Cities and Regions for a RISC-Proof blue economy). Στην έρευνα συμμετείχαν 56 πόλεις, περιφέρειες και Λεκάνες Απορροής Ποταμών από 30 χώρες από το σύνολο των γεωγραφικών περιφερειών του πλανήτη.

Με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων διαπιστώθηκε πως:

-
- Η γαλάζια οικονομία αποτελεί σημαντικό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης σε παραθαλάσσιες πόλεις, αλλά και σε πόλεις που βρίσκονται στην ενδοχώρα.
  - Οι βασικοί τομείς της γαλάζιας οικονομίας που συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη είναι η αλιεία και επεξεργασία προϊόντων αλιείας (91%) και ο τουρισμός (88%) και ακολουθούν η βιοτεχνολογία, η έρευνα και ανάπτυξη και οι θαλάσσιες μεταφορές.
  - Η γαλάζια οικονομία αποτιμάται στα περίπου 1,5 τρις δολάρια και σε 30 εκ. θέσεις εργασίας παγκοσμίως (οικονομική διάσταση).
  - Η γαλάζια οικονομία αποτελεί σημαντικό μοχλό προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και διατήρησης της βιοποικιλότητας (περιβαλλοντική διάσταση).
-

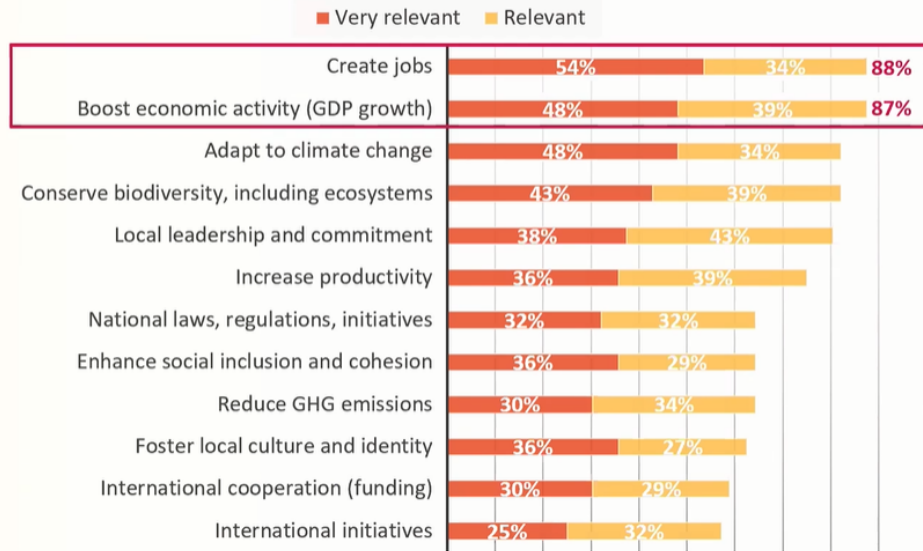
Στο ακόλουθο σχήμα παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα αναφορικά με τη συμβολή της γαλάζιας οικονομίας:

---

¹ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://survey.oecd.org/index.php?r=survey/index&sid=749368&lang=en>

The blue economy can boost local GDP and jobs

Drivers for the blue economy at local level

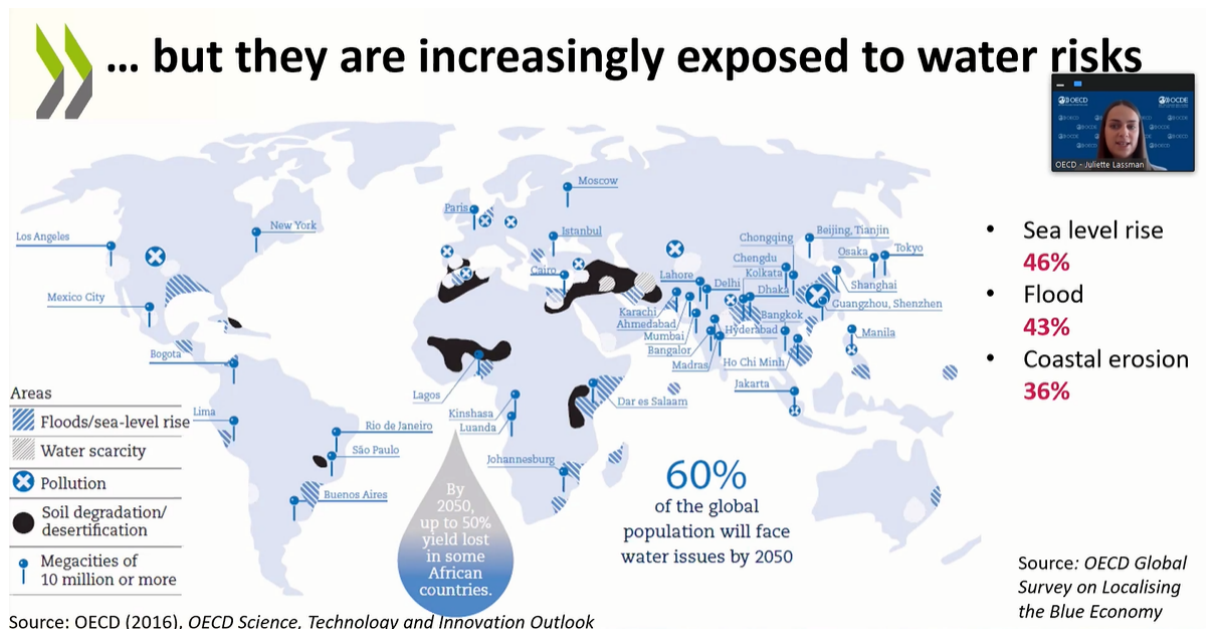

Source: OECD Global Survey on Localising the Blue Economy 2022

© OECD | Centre for Entrepreneurship, SMEs, Regions and Cities | @OECD_Local |

Πίνακας 1. Η γαλάζια οικονομία μπορεί να ενισχύσει το τοπικό ΑΕΠ και θέσεις απασχόλησης

Επιπροσθέτως διαπιστώθηκε πως τα βασικά προβλήματα με τα οποία είναι αντιμέτωπα τα θαλάσσια οικοσυστήματα είναι τα πλαστικά, τα απορρίμματα, η μόλυνση των υδάτων, η διαταραχή των ενδιαιτημάτων, η εξάντληση των φυσικών πόρων, η απώλεια βιοποικιλότητας κ.α. Επισημάνθηκε πως ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους πιο ρυπογόνους τομείς. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων η **κλιματική αλλαγή αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή για τη γαλάζια οικονομία** λόγω της αύξησης της στάθμης του επιπέδου της θάλασσας, αλλά και της ξηρασίας που προκαλεί σε ποτάμια συστήματα και παράκτιες περιοχές με σημαντικότερες επιπτώσεις σε οικονομικό επίπεδο. Ακολουθεί χαρτογραφική αποτύπωση των κινδύνων:

Χάρτης 1. Βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι παράκτιες περιοχές

Υπογραμμίστηκε πως οι πόλεις και οι περιφέρειες διαθέτουν δύο βασικά εργαλεία προκειμένου να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στη γαλάζια οικονομία.

-
- Τις επενδύσεις που είναι σε θέση να υλοποιήσουν οι κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις.
  - Τις εκτενείς αρμοδιότητες που αυτές διαθέτουν σε ζητήματα χρήσης γης, χωρικού σχεδιασμού, διαχείρισης απορριμμάτων, ενέργειας, ασφάλειας υδάτινων πόρων κ.α.

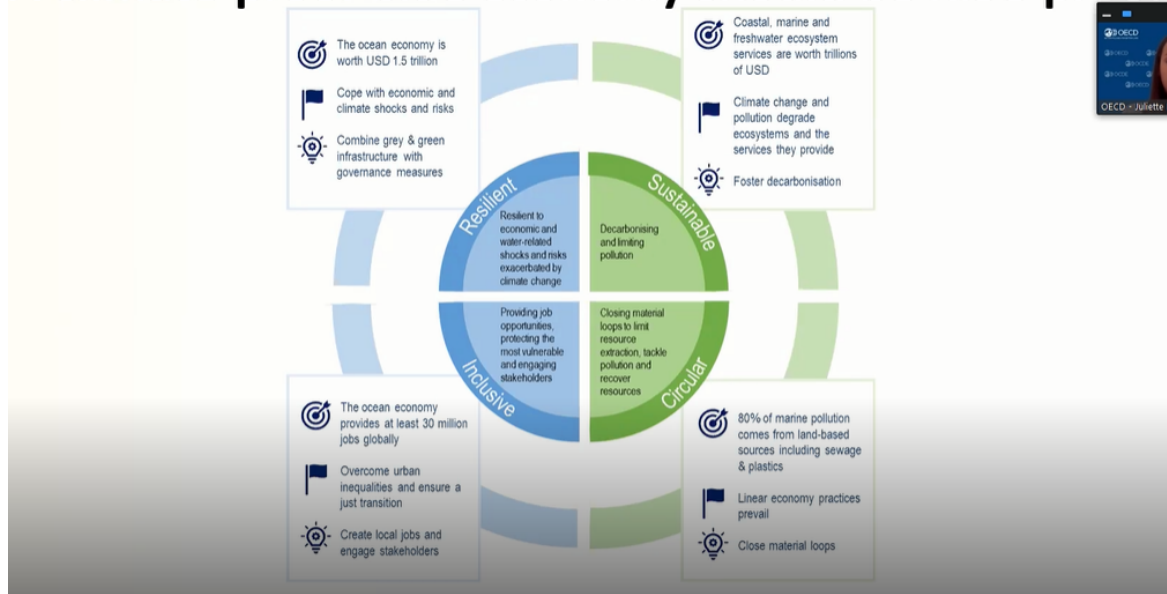
Υπογραμμίστηκε πως ειδικά οι πόλεις βρίσκονται σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό **εκτεθειμένες σε κινδύνους** που σχετίζονται με τους υδάτινους πόρους λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού και οικονομικής δραστηριότητας σε μικρή σχετικά έκταση. Ως αποτέλεσμα όλων των παραπάνω κρίνεται ως επιτακτική η ανάγκη διαμόρφωσης ενός **ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισης και διακυβέρνησης των υδάτινων πόρων** με στόχο τη δημιουργία μίας **ανθεκτικής, συμπεριληπτικής, βιώσιμης και κυκλικής γαλάζιας οικονομίας**.

Προς αυτό το σκοπό δημιουργήθηκε η προσέγγιση **RISC-proof** η οποία στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες.

-
- Ανθεκτική απέναντι σε κινδύνους που αφορούν, τόσο την οικονομική, όσο και την περιβαλλοντική διάσταση
  - Συμπεριληπτική: ευκαιρίες απασχόλησης, προστασία των πλέον ευάλωτων ομάδων, συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών
  - Βιώσιμη: από-ανθρακοποίηση και περιορισμός της ρύπανσης
  - Κυκλική: επαναχρησιμοποίηση πόρων και μείωση της ρύπανσης
-

Τα παραπάνω αποτυπώνονται διαγραμματικά ως ακολούθως:

A climate-proof blue economy should be RISC-proof

Διάγραμμα 1. Η προσέγγιση RISC-proof

Εν συνεχεία παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας αναφορικά με τα βασικά κενά που εντοπίζονται σε επίπεδο κυβερνητικής πολιτικής.

- Έλλειψη χρηματικών πόρων
- Ασαφής καταμερισμός αρμοδιοτήτων
- Υψηλό επιχειρηματικό ρίσκο
- Έλλειψη δεδομένων
- Κενά και ασάφειες στο ρυθμιστικό πλαίσιο
- Περιορισμένη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών
- Ελλιπείς τεχνικές δυνατότητες και εφαρμογή νέων τεχνολογιών
- Δυσλειτουργίες όσον αφορά την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση
- Δυσλειτουργίες στον σχεδιασμό και λήψη αποφάσεων
- Έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού σε επίπεδο πόλεων και περιφερειών
- Έλλειψη συντονισμού μεταξύ των υπό-εθνικών φορέων

Επισημάνθηκε πως για την ορθή διακυβέρνηση των υδατικών πόρων είναι η υιοθέτηση των ακόλουθων βασικών αρχών:

- Ορθή κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων σε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης
- Διασύνδεση πολιτικών που αφορούν τους θαλάσσιους πόρους, το πόσιμο νερό, το χωρικό σχεδιασμό, τη χρήση γης και την ενέργεια
- Άμβλυση του κατακερματισμού των συστημάτων διαχείρισης των υδάτινων πόρων και έμφαση στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου, ενιαίου και λειτουργικού συστήματος διαχείρισης σε επίπεδο πόλης.

Η δεύτερη περίοδος συγκέντρωσης δεδομένων βρίσκεται κατά την παρούσα περίοδο σε εξέλιξη, ενώ αναμένεται η έκδοση ενός εγγράφου πολιτικής αναφορικά με τη Γαλάζια Οικονομία στις Πόλεις (Νοέμβριος 2022), η έκδοση προφίλ συγκεκριμένων πόλεων, καθώς και Discussion Paper στο οποίο θα παρουσιάζονται τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας (Μάρτιος 2023), καθώς και η έκδοση ολοκληρωμένης έκθεσης (Μάρτιος 2024).

2. Τοποθετήσεις από εκπροσώπους φορέων

Ο κύκλος των τοποθετήσεων από εκπροσώπους φορέων ξεκίνησε με την **Barbara Pons**, δημοτικό σύμβουλο της Βαρκελώνης, η οποία αναφέρθηκε συνοπτικά στη **στρατηγική για την ενίσχυση της γαλάζιας οικονομίας** της πόλης η οποία εγκαινιάστηκε το 2021 και στα πλαίσια της οποίας έχει εκπονηθεί σχετική μελέτη². Βασικοί πυλώνες της στρατηγικής αποτελούν η δημιουργία θέσεων εργασίας, η καινοτομία, η κυκλικότητα και η ανάπτυξη συνεργασιών σε εθνικό, υπο-εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ώθηση σημαντικών τομέων της γαλάζιας οικονομίας (π.χ. ναυπηγοκατασκευαστική) στην ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων, καθώς και την από-ανθρακοποίηση των δραστηριοτήτων τους. Παράλληλα, δίνονται κίνητρα για τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων (δημιουργία hub), αλλά και για την υιοθέτηση βιώσιμων τεχνολογιών από νέες επιχειρήσεις.

Ακολούθησε η παρέμβαση του **Bruno Delsalle**, της ΜΚΟ AIVP³, ο οποίος αναφέρθηκε στην **καίρια συμβολή των λιμένων στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία**. Σε ένα πρώτο επίπεδο τα λιμάνια αποτελούν τους κατεξοχήν συνδυαστικούς κρίκους, μεταξύ της ενδοχώρας και των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών, καθώς και μεταξύ της τοπικής και της διεθνούς οικονομίας, λειτουργώντας ως βασικοί φορείς ανάπτυξης οικονομικών οικοσυστημάτων. Επεσήμανε πως κατά τα τελευταία χρόνια σε χώρες όπως η Γαλλία, το Βέλγιο και η Κίνα παρατηρείται η τάση συνένωσης γειτονικών λιμένων με στόχο τη δημιουργία πιο ανθεκτικών λιμενικών οικοσυστημάτων, εξάλειψης του ανταγωνισμού και προώθησης της συμπληρωματικότητας. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, τόνισε τον σημαντικό ρόλο που οι λιμενικές εγκαταστάσεις καλούνται να διαδραματίσουν στην καινοτομία, την έρευνα και την

² Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στους ακόλουθους συνδέσμους <https://www.barcelonactiva.cat/en/blueeconomy> και <https://www.barcelonactiva.cat/documents/20124/259890/MG-Economia-Blava-ENG.pdf>

³ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.aivp.org/aivp/a-propos/vision-valeurs-et-objectifs/>

εκπαίδευση, αλλά και την ανάγκη προτεραιοποίησης της ανάπτυξης νέων σχημάτων διακυβέρνησης των λιμενικών εγκαταστάσεων, στα οποία θα συμμετέχουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Εν συνεχεία το λόγο έλαβε η **Ana Asti**, εκπρόσωπος της πόλης του Ρίο ντε Τζανέιρο η οποία ανέφερε πως κεντρικός στόχος των δημοτικών αρχών αποτελεί η μετατροπή της πόλης σε μία «γαλάζια μητρόπολη», δεδομένου ότι η γαλάζια οικονομία αποτελεί το 4% του ΑΕΠ και σε αυτή απασχολούνται 100.000 εργαζόμενοι. Προς αυτό το σκοπό έχει εκπονηθεί ειδικό σχέδιο με ορίζοντα 20ετίας, αναφορικά με τη βελτίωση των σχετικών υποδομών, της υγειονομικής ασφάλειας των υδατικών πόρων και τη διασφάλιση της επάρκειας πόσιμου νερού.

Η **Stephanie Laronde** της γαλλικής ΜΚΟ «Διεθνής Οργάνωση Νερού» (OIEau-Office International de l' Eau)⁴ έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου αναφορικά με υψηλή τρωτότητα που χαρακτηρίζει τα αστικά κέντρα λόγω της αυξανόμενης συγκέντρωσης πληθυσμού σε αυτά. Υποστήριξε πως οι βασικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν τα μεγάλα αστικά κέντρα είναι τα ακραία καιρικά φαινόμενα, η μείωση της ποιότητας και ποσότητας νερού, καθώς και η αναντιστοιχία μεταξύ των διοικητικών και των γεωλογικών συνόρων. Κριτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων είναι η συλλογή δεδομένων και η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας διεθνών οργανισμών όπως η International Water Association⁵ και το International Network of Basin Organizations⁶.

Ο κύκλος των παρεμβάσεων ολοκληρώθηκε με τον **Angel Cardenas**, εκπρόσωπο της Αναπτυξιακής Τράπεζας της Λατινικής Αμερικής, ο οποίος υπογράμμισε πως ο κατακερματισμός των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και η έλλειψη σχετικών δεξιοτήτων δεν επιτρέπουν την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της ανθρώπινης δραστηριότητας στους υδατικούς πόρους. Οι δύο βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι χώρες της λατινικής Αμερικής είναι η αδυναμία στην άσκηση ελέγχου και εποπτείας όσον αφορά τη συμμόρφωση στο εφαρμοζόμενο νομικό πλαίσιο και η έλλειψη πρόσβασης σε υπηρεσίες και τεχνολογίες που μπορούν να συμβάλλουν στην οικονομική διαφοροποίηση και την ανάπτυξη πράσινων τομέων (π.χ. καθαρή ενέργεια).

Τελικές σκέψεις και συμπεράσματα

Η συμβολή της γαλάζιας οικονομίας στην οικονομία των παράκτιων πόλεων είναι εξαιρετικά σημαντική. Εντούτοις για την αντιμετώπιση των σημαντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα αστικά κέντρα, όσον αφορά τους υδάτινους πόρους τους (υπερπληθυσμός, ακραία καιρικά φαινόμενα, ποιότητα και ποσότητα πόσιμου νερού κ.α.), είναι επιτακτική η ανάγκη λήψης μέτρων σε επίπεδα υποδομών, διοικητικής διαχείρισης, διακυβέρνησης και ανάπτυξης ολοκληρωμένων στρατηγικών.

⁴ Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.oieau.org/>

⁵ Περισσότερες πληροφορίες για τον οργανισμό είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://iwa-network.org/>

⁶ Περισσότερες πληροφορίες για το δίκτυο είναι διαθέσιμες στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.inbo-news.org/en>